

Jaarverslag 2024

Janusz Korczak stichting

Wij geven je het verlangen naar een betere wereld
(Janusz Korczak)

1. Inleiding

Een jaar waarin we met een groep geïnteresseerden weer naar Warschau gingen voor een Korczak studiereis en namens de stichting in Treblinka een boom hebben geplant in het Korczak Forest.

We kunnen voorts terugkijken op een jaar waarin vele activiteiten hebben plaatsgevonden en we met succes het gedachtegoed van Janusz Korczak binnen de wereld van onderwijs en opvoeding hebben mogen verspreiden.

Door actieve benadering van pedagogische opleidingen en hogescholen kregen wij meerdere verzoeken voor gastcolleges en workshops, of om mee te werken aan studieprogramma's. Ook het Nash Dom kamp kon dit jaar weer doorgaan vinden. In het najaar kwam ons nieuwe jaarboek *Elk kind wil serieus genomen worden* uit. We organiseerden een Korczakconferentie in samenwerking met het Onderwijsmuseum in Dordrecht. Ook internationaal waren we weer actief. Als lid van de Internationale Korczak Association namen we deel aan de Korczak Conferentie georganiseerd door UNESCO Korczak leerstoel aan de Maria Grzegorzewska University in Warschau.

Kortom, in dit jaar heeft de stichting met hulp van vrijwilligers vele activiteiten kunnen organiseren.

De boom in het Korczak Forest wordt van water voorzien door deelnemers aan de Korczak studiereis.

2. Bestuur en organisatie

In 1982 werd de Janusz Korczak Stichting in Nederland opgericht. Doel: het verspreiden en levend houden van het gedachtegoed van Janusz Korczak en het opkomen voor de rechten van het kind.

Sinds die tijd zijn we er steeds meer in geslaagd om de pedagogiek van Korczak een plaats te geven binnen vele pedagogische opleidingen: op pabo's, lerarenopleidingen, opleidingen voor pedagogisch medewerkers in kinderopvang, jeugdzorg e.d. Door de uitgave van diverse boeken van en over Janusz Korczak in het Nederlands, de organisatie van conferenties en het geven van gastcolleges, workshops en trainingen is de naam van Korczak niet meer weg te denken uit de Nederlandse pedagogische wereld.

In 2024 werd het bestuur van de stichting gevormd door: Arie de Bruin (voorzitter), Paul Boersma (penningmeester), Nina von der Assen, Barbara de Kort, Frans van Kruining, Els van der Luit. Als nieuw bestuurslid is per 1 januari 2024 benoemd: H el ene Dongelmans.

Het bestuur vergaderde in 2024 vijfmaal. Driemaal kwamen we fysiek bij elkaar; bij de overige bijeenkomsten vergaderden we online. Bovendien hielden we in november een bestuursdag in Den Haag.

Regelmatig werd in kleiner verband overlegd tussen bestuursleden en leden van werkgroepen i.v.m. de voorbereiding en uitvoering van verschillende activiteiten.

Diverse werkgroepen zijn actief geweest in 2024: werkgroep Nash Dom, werkgroep Zuid-Limburg, werkgroep kring Rijnmond, werkgroep Jaarboek, werkgroep Korczak Conferentie. Ook is de jury voor de Korczak Oorkonde actief geweest. Deze oorkonde werd toegekend aan de ZON! Kinderopvang en Delft/Den Hoorn.

Het postadres van de stichting is: Hallincqlaan 23, 3311 SC Dordrecht. (tel. 078 - 6144371)

Mailadres: info@korczak.nl; website: www.korczak.nl

De Janusz Korczak Stichting heeft de ANBI status nr.: 816768067. ANBI-gegevens zijn verder te vinden op onze website: <http://korczak.nl/stichting/ANBI>

Kinderen worden niet pas mensen, ze zijn het al, ja, ze zijn mensen en geen poppen; men kan aan hun verstand appelleren en zij antwoorden ons; als we tot hun hart spreken, voelen zij ons.

(Janusz Korczak)

3. Overzicht van de activiteiten in 2024

Wij hebben dankzij de medewerking van vrijwilligers ook dit jaar weer diverse activiteiten kunnen uitvoeren en daarmee het gedachtegoed van Janusz Korczak en de Rechten van het Kind onder de aandacht kunnen brengen, met name binnen de wereld van onderwijs en opvoeding. Een overzicht van de belangrijkste activiteiten:

Korczak-conferentie

ELK KIND WIL SERIEUS GENOMEN WORDEN

JK
Janusz Korczak
stichting

programma
korczakdag

Het Onderwijsmuseum is vanaf 10.00 uur open voor bezoek. In het Museumcafé kunt u eventueel (op eigen kosten) van een heerlijke lunch genieten.
Het programma van de Korczakdag vindt plaats op de eerste verdieping.

13.00 u	Inloop
13.30 u	Opening Elk kind wil serieus genomen worden (inleiding)
13.55 u	Presentatie van het Jaarboek 2024 "Elk kind wil serieus genomen worden"
14.00 u	Bekendmaking van de winnaar van de Korczak Oorkonde 2024 genomineerden: - ICC De Kroeyendank Roosendaal - DOE40 Democratisch Onderwijs Eindhoven - Jeugdparticipatie 's Hertogenbosch - ZONI Kinderopvang Den Hoorn
14.30 u	pauze
14.45 u	De poppenspeler van Warschau muzikale vertelvoorstelling door Trio Wilde Eend
16.00 u	Nagesprek over de voorstelling
16.20 u	Uitreiking Korczakspeld
16.30 u	Afsluiting

Na afloop is er gelegenheid in het Museumcafé (op eigen kosten) iets te drinken en na te praten.

In samenwerking met het nationaal Onderwijs te Dordrecht (<https://www.onderwijsmuseum.nl/>) organiseerden we op 9 november een conferentie met als thema *Elk kind wil serieus genomen worden*. Er waren ruim honderd bezoekers. Tijdens de conferentie werd het Jaarboek 2024 gepresenteerd en de Korczak Oorkonde 2024 uitgereikt. Hoogtepunt van de Korczakdag was de uitvoering van *De Poppenspeler van Warschau* door theatertrio Wilde Eend <https://www.wilde-eendproducties.nl/nieuws/>. Een indrukwekkende vertel/muziek voorstelling waarin het leven en werk van Korczak in het ghetto van Warschau op bijzondere wijze werd verteld.

Voor het eerst werd de Korczakspeld uitgereikt aan personen die veel betekend hebben voor het verspreiden van het gedachtegoed van Korczak in Nederland. Dit keer ontvingen Joop Berding en René Görtzen de eer.

Gastcolleges en workshops

Dit jaar hebben we gastcolleges en workshops kunnen verzorgen op Hogeschool Inholland (afd. Dordrecht, Haarlem), Fontys Hogeschool (afd. Tilburg, Eindhoven, Sittard), Stenden Hogeschool (Leeuwarden en Assen), hogeschool Utrecht (Utrecht en Amersfoort), Marnix Academie (Utrecht), Hogeschool Leiden en voor studenten van de Pädagogische Hochschule Hamburg en Pädagogische Hochschule Düsseldorf. Ook werden lezingen en workshops verzorgd bij SWV Hoeksche Waard, SWV Zeeuws Vlaanderen Terneuzen), Stichting De Vrolijkheid (Amsterdam).

Studenten van MBO's, Pabo's en universitaire opleidingen werden op weg geholpen door het verstrekken van gerichte informatie over de pedagogiek van Janusz Korczak n.a.v. hun vragen. In bijlage 1 vindt u een overzicht van de externe activiteiten.

Jaarboek 2024

Ons Jaarboek *Elk kind wil serieus genomen worden* werd in oktober 2024 uitgegeven bij Levendig Uitgever. Alle lid/donateurs hebben het boek gratis ontvangen. Verder is het via onze stichting voor € 12,50 te koop.

Het eerste deel bevat verhalen van en gesprekken met tijdgenoten van Korczak: kinderen en medewerkers uit het weeshuis, collega's e.d. Een belangrijk deel gaat over de wijze waarop Korczak zelfs in het ghetto altijd probeerde om kinderen met respect te behandelen om hen tot hun recht te laten komen. In de laatste hoofdstukken komen mensen uit organisaties aan het woord die nu in de geest van Korczak proberen te werken met kinderen. Van iedere genomineerde organisatie voor de Korczak Oorkonde is ook een interview opgenomen.

Korczak Oorkonde

Genomineerden waren:

- IKC De Kroevendonk Roosendaal
- DOE040 Democratisch Onderwijs Eindhoven
- Jeugdparticipatie 's Hertogenbosch
- ZON! Kinderopvang Den Hoorn

Een deskundige jury heeft alle organisaties bezocht en uiteindelijk werd de Oorkonde uitgereikt aan ZON! Kinderopvang. Bij alle genomineerden staat de participatie van kinderen hoog in het vaandel en wordt de stem van kinderen serieus genomen. Bij ZON! Kinderopvang is het belang van de rechten van kinderen in de hele organisatie zichtbaar. (<https://kinderopvangzon.nl/>)

De jury bestond uit: Peter te Riele (onderwijsadviseur; voorzitter van de jury), Aafke Vermeijden (pastoraal medewerker), Jeffrey Selier (orthopedagoog), Duncan Di Cico (docent) en Tamara Kleinbloesem (student theologie). Vanuit het bestuur nam H el ene Dongelmans deel aan het juryberaad.

Nash Dom

We organiseerden dit jaar opnieuw een Nash Dom kamp in Middelbeers (NB). Hoofdleiding werd gevormd door Alina, Marco en Maria.

Met een enthousiaste groep vrijwilligers en financieel ondersteund door diverse sponsors konden we voor vele kinderen een prachtige vakantie organiseren.

Ruim vijftig kinderen en twintig begeleiders hadden samen een onvergetelijke vakantieweek, pedagogisch geheel in de geest van Janusz Korczak: aandacht voor kinderrechten, grote inbreng van de kinderen door participatie op vele terreinen. Vele vrijwilligers en sponsors hebben het kamp mogelijk gemaakt,

ook voor kinderen wiens ouders dit financieel niet kunnen dragen. Het kamp kent een mix van kinderen uit verschillende culturele en sociale verbanden, gericht op ontmoeting en integratie.

Als volwassenen ons erom zouden vragen, zouden we hen nog met menige goede raad van dienst kunnen zijn. Wij weten immers het beste wat ons bezighoudt.
(Janusz Korczak)

Korczak-kringen

Door de Korczakkring Rijnmond werden in 2024 twee inspiratie-avonden georganiseerd in Rotterdam en Dordrecht.

Website

Onze website wordt regelmatig bijgehouden met actualiteiten en nieuwe informatie. In 2024 werd de website ruim 14.000 maal bezocht.

Kijk op www.korczak.nl

Tevens zijn we actief op LinkedIN en Facebook.

Internationale activiteiten en IKA

In september werd een IKA-conferentie georganiseerd aan de Maria Grzegorzewskiej University in Warschau. Wij verzorgden een presentatie in het programma over ons project rond het Joods Kindermonument in Rotterdam.

Tijdens de vergadering werd de nieuwe voorzitter van de IKA, Prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, officieel benoemd. Onze voorzitter, Arie de Bruin, werd verkozen tot lid van het IKA-bestuur.

Korczak studiereis naar Warschau

In oktober werd voor de tweede maal een studiereis gehouden naar Warschau. Een groep van zestien deelnemers bezocht onder leiding van Paul Boersma en Arie de Bruin het Korczakianum (voormalig weeshuis Dom Sierot) waar Marta Ciesielska vertelde over de geschiedenis van

Korczak en zijn bijzondere betekenis voor de pedagogiek. Daarnaast werden diverse historische plekken in Warschau bezocht die tijdens het leven en werk van Korczak van belang zijn geweest: de Joodse begraafplaats waar het beroemde standbeeld van Korczak en de kinderen staat, de Umschlagplatz, de Milanbunker, het Joods museum en restanten van het ghetto. Tijdens de vele gesprekken vond verdieping plaats over de pedagogiek van Korczak.

We brachten dit jaar ook een bezoek aan Museum Treblinka, het voormalige vernietigingskamp waar Korczak en de kinderen vermoord werden. In het Korczak Forest werd een boom geplant namens de Korczak Stichting; het bos is een initiatief ter herdenking van Korczak en de kinderen, tevens als symbool voor de hoop op vrede en gerechtigheid in de wereld.

Kinderrechtencollectief

Onze stichting is partner van het Kinderrechten Collectief, de overkoepelende organisatie in Nederland van vele organisaties die zich inzetten voor de Rechten van het Kind. Dit partnerschap

heeft er mede toe geleid dat wij ons netwerk aanzienlijk hebben kunnen uitbreiden en dat wij deelnemen aan de activiteiten van het Kinderrechten Collectief.

Publicaties

Op diverse manieren hebben wij het gedachtegoed van Korczak onder de aandacht gebracht van een breder publiek:

- * Ons Jaarboek 2024: *Elk kind wil serieus genomen worden*; uitgever Levendig.
- * Enkele artikelen op de website van NIVOZ (<https://nivoz.nl/>).
- * We verzorgen sinds dit jaar structureel een bijdrage aan het maandblad *Onze Jeugd NU* in de vorm van een gedicht gecombineerd met citaten van Korczak.
- * De verkoop van literatuur van en over Janusz Korczak vond plaats via boekentafels bij studiedagen en conferenties, alsmede via rechtstreekse bestellingen; we hadden dit jaar een record verkoop van boeken en brochures.
- * De introductiefilm is op diverse plaatsen vertoond. De film is te zien op <https://www.youtube.com/watch?v=3dMkTxfpCHY>.
- * Er is een tweede druk verschenen van het boek "Wie moet er passen?" (auteurs: Edith de Bruin, Arie de Bruin, uitg. SWP).
- * Het DIGI Korczak Bulletin werd dit jaar vijfmaal uitgegeven en is via de mail aan de leden/donateurs toegezonden. Het bulletin werd ook aan onze relaties verzonden en bereikte daarmee een oplage van ruim 1400.

Extra

Een speciale bijeenkomst vond plaats op 31 augustus bij het jubileum van Bertus Stuijbergen als pastor. Hij had zijn jubileum in het teken gezet van Janusz Korczak. De voorstelling *De poppenspeler van Warschau* werd opgevoerd. Alle aanwezigen mochten een boek van Korczak uitzoeken. Bertus had als afscheidscadeau een gift gevraagd voor de Korczakstichting. Wij ontvingen een prachtig bedrag voor ons werk.

We willen graag dat onze kinderen betere mensen worden dan wij zelf. Wij dromen van de volmaakte mens in de toekomst. Maar een kind heeft vandaag het recht om te zijn zoals het is.
(Janusz Korczak)

4. Financieel jaarverslag 2024

De stichting heeft opnieuw een financieel gezond jaar achter de rug door de bijdragen van onze lid/donateurs, de giften en opbrengsten van lezingen. Alle geplande activiteiten hebben we kunnen uitvoeren, uiteindelijk met een positief resultaat van € 206,—
In bijlage 2 vindt u het financieel jaarverslag 2024.

5. Plannen voor 2025

Onze huidige werkzaamheden zullen met hernieuwde inzet en inspiratie worden voortgezet in het nieuwe jaar. De volgende activiteiten staan in de planning:

- vanzelfsprekend hopen we weer vele lezingen, gastcolleges en workshops te kunnen verzorgen; naast algemene inleidingen over het gedachtegoed van Janusz Korczak zullen we ook gericht workshops aanbieden rond Korczak en inclusief onderwijs (n.a.v. het boek *Wie moet er passen?*);
- in augustus zal voor de vijftiende keer een Nash Dom kamp worden georganiseerd; er is een vaste werkgroep Nash Dom gevormd, die jaarlijks het initiatief tot de organisatie van het kamp op zich neemt;
- we zullen een nieuw boek uitgeven met gedichten en columns die geschreven zijn naar aanleiding van citaten van Korczak. Titel: *Vandaag is het jouw dag*. Het boekje wordt uitgegeven door Levendig Uitgever en wordt onder meer aangeboden als presentje voor personeel bij scholen, kinderopvang, jeugdzorg;
- we zullen blijvend actie ondernemen om de relaties met pedagogische opleidingen te verstevigen door het aanbieden van gastcolleges en lezingen, ondersteuning van studenten etc.;
- de Korczakkring in Rijnmond zal de activiteiten voortzetten; we hopen naast deze Korczakkring in meer plaatsen in het land dergelijke kringen te kunnen starten met hulp van actieve leden buiten de Randstad en de Korczakkring Amsterdam opnieuw te laten starten;
- we zullen in november 2025 een (mini)conferentie organiseren voor onze leden en andere belangstellenden. Dit keer wordt de Korczakdag in samenwerking met NIVOZ (Nederlands Instituut voor Onderwijs en Opvoedingszaken) georganiseerd;
- we zullen een jaarboek uitgeven rond de Korczak-pedagogiek. Het thema is: *Het recht van het kind op de dag van vandaag*. Een redactiegroep is in januari 2025 gestart met de voorbereiding;
- we hopen een speciale Korczakdag te organiseren in Maastricht i.s.m. BSO De Boomhut;

- de stichting is aangesloten bij IKA (International Korczak Association); Arie de Bruin zal de contacten onderhouden;
- de Korczak Studenten Oorkonde zal dit jaar uitgereikt worden; contactpersonen vanuit het bestuur voor de jury zijn Barbara de Kort, Frans van Kruijning en Els van der Luit;
- de mobiele tentoonstelling over het leven en werk van Korczak en de actuele betekenis voor onderwijs en opvoeding, wordt (gratis) verhuurd aan scholen, bibliotheken etc.;
- we zullen opnieuw een Korczak studiereis naar Polen organiseren in oktober (23 t/m 27 oktober 2025);
- het Korczak Bulletin zal min. vijf keer in dit jaar verschijnen;
- wij staan altijd open voor nieuwe initiatieven!

Aldus vastgesteld tijdens de bestuursvergadering van 17 maart 2025

Arie de Bruin
(voorzitter Janusz Korczak Stichting)

Standbeeld van Korczak en de kinderen op de (deels gerestaureerde) Joodse begraafplaats in Warschau

Kinderen worden niet pas mensen, ze zijn het al, ja, ze zijn mensen en geen poppen; men kan aan hun verstand appelleren en zij antwoorden ons; als we tot hun hart spreken, voelen zij ons.
(Janusz Korczak)

Ten slotte

Korczak Forest

Die boom kan groeien
de toekomst kan hier bloeien
geloof en hoop
en het verlangen
naar een beter leven
waar mensen weer om liefde geven
om recht
en om elkaar

waar wapens niet bestaan
de waan van oorlog is vergeten
een wereld waar we weten
wat geweten is

het recht om er te zijn
het recht op deze dag
vandaag

wanneer?
dat wordt jouw vraag.

Treblinka, 26 oktober 2024

Bijlage 1 Aantal deelnemers aan Korczak-activiteiten in 2024

datum	plaats	activiteit	aantal pers.
6 febr	Heinenoord	studiedag directies SWV Hoeksche Waard (PO)	60
8 febr	Leeuwarden NHL Stenden	pedagogiekdag pabo	235
12 febr	Rotterdam	Rijnmond Inspiratie	20
15 maart	Rotterdam	gastles Da Costaschool	23
28 maart	Rotterdam	gastles groepen VO	65
18 maart	Tilburg	workshops fc. pedagogiek	68
21 maart	Rotterdam	Rijnmond kring	15
12 april	Dordrecht	gastles pabo Inholland	32
20 april	Rotterdam	afscheidscollege JKM	35
22 april	online	gastles voor personeel basisschool	23
13 mei	Utrecht	Marnix Ac. studiedag	60
19 mei	Dordrecht	gastcollege Inholland	26
21 mei	Eindhoven	1e ronde gastlessen LO Fontys techniek	45
23 mei	Eindhoven	2e ronde gastlessen LO Fontys techniek	65
26 juni	Rotterdam	Verhalenhuis opening tentoonstelling	32
3 - 10 aug.	Middelbeers	Nash Dom kamp	70
16 aug.	Roosendaal	startdag De Kroevendonk	62
31 aug	Velsen	afscheid Bertus Stuijbergen	120
20/21 sept.	Warschau	IKA conferentie	48
26 sept.	Tilburg	presentatie Lectoraat Fontys	65
2 okt.	Strijen	studiedag directies SWV Hoeksche Waard (VO)	30
4 okt	Rotterdam	studiedag Accent	65
9 oktober	Alblasserdam	studiedag SPCO	375
24-28 okt.	Warschau	studiereis Polen	17
9 nov	Dordrecht	Korczakdag	105
13 nov.	Delft	gastcollege opleiding ZON	20
14 nov.	Den Haag	Kinderrechtencollectief	18

18 nov.	Rotterdam	bezoek NIVOZ	28
19 nov.	De Hoorn	Oorkonde ZON! Kinderopvang	35
21 nov.	Haarlem	pabo Inholland; 2 x presentatie	72
5 nov.	Dordrecht Rijnmond Kring	Korczak kring	15
26 nov.	Maastricht	Studiedag BSO De Boomhut	25
28 nov.	Terneuzen SWV Zeeuws Vlanderen	presentatie en workshops	75
10 dec.	Amersfoort, Hogeschool Utrecht	gastcolleges voor Duitse studenten	63
18 dec.	Rotterdam	gastlessen SG Wartburg	125
		TOTAAL	2112

Bijlage 2: Financieel verslag

A	B	C	D	E	F
	2024	In		Uit	
donaties		€ 5.000	€ 6.275	€ 0	€ 0
donaties 2025		€ 0	€ 25	€ 0	€ 0
giften (Stuifbergen/Visscher)		€ 0	€ 3.648	€ 0	€ 38
bestuur		€ 0	€ 0	€ 1.000	€ 435
administratie		€ 0	€ 0	€ 300	€ 284
conferenties		€ 500	€ 1.410	€ 2.500	€ 2.475
presentaties		€ 1.250	€ 1.350	€ 150	€ 0
materiaal (incl alle verzendkosten)		€ 1.000	€ 2.563	€ 250	€ 483
jaarboek (incl verzenden)		€ 0	€ 0	€ 3.500	€ 4.041
jks prijs		€ 0	€ 0	€ 1.500	€ 880
regionaal		€ 0	€ 0	€ 250	€ 0
bank		€ 56	€ 56	€ 350	€ 358
website		€ 0	€ 0	€ 350	€ 389
brochures werving		€ 0	€ 0	€ 1.000	€ 0
nashdom bijdrage jks		€ 0	€ 0	€ 2.000	€ 1.156
derden oa kinderrechtencollectief		€ 0	€ 0	€ 500	€ 400
overig/onvoorzien		€ 0	€ 0	€ 500	€ 750
JKS		€ 7.806	€ 15.327	€ 14.150	€ 11.689
nashdom kamp ouderbijdrage / totale uitgaven		€ 6.000	€ 7.110	€ 17.000	€ 16.055
nashdom 22/24		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
nashdom fondsen/giften/pr		€ 5.500	€ 5.800	€ 300	€ 6
nashdom vb en reunie		€ 0	€ 0	€ 1.000	€ 948
nashdom bijdrage jks		€ 2.000	€ 1.156	€ 0	€ 0
nashdom zakelijk (website, kvk)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 134
NASHDOM		€ 13.500	€ 14.066	€ 18.300	€ 17.143
internationaal		€ 0	€ 500	€ 1.000	€ 855
INTERNATIONAAL		€ 0	€ 500	€ 1.000	€ 855
TOTAAL		€ 21.306	€ 29.893	€ 33.450	€ 29.687
tekort / winst		€ 12.144			€ 206
		€ 33.450	€ 29.893	€ 33.450	€ 29.893
BEGROTING 2024		JKS	NASHDOM	Internationaal	totaal
	01-01-2024	€ 30.508	€ 15.913	€ 557	€ 46.978
INKOMSTEN MINUS UITGAVEN		-€ 6.344	-€ 4.800	-€ 1.000	-€ 12.144
	31-12-2024	€ 24.164	€ 11.113	-€ 443	€ 34.834
Realisering 2024		JKS	NASHDOM	Internationaal	totaal
	01-01-2024	€ 30.508	€ 15.913	€ 557	€ 46.978
INKOMSTEN MINUS UITGAVEN		€ 3.638	-€ 3.077	-€ 355	€ 206
	31-12-2024	€ 34.146	€ 12.836	€ 202	€ 47.184